

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa M. R.

przeciwko M. P. K.

o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne i o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 11 lutego 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 11 kwietnia 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2700

(dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu

kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu

kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W świetle tej regulacji, cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec

tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może rozstrzygnąć w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wskazując, że oczywista zasadność skargi wynika z nieprawidłowej oceny przez Sąd Apelacyjny stanu świadomości dłużnika przy dokonywaniu czynności prawnych z dnia 1.10.2007 r. i z dnia 3.10.2007 r., a także związku przyczynowego między tymi czynnościami prawnymi a niewypłacalnością dłużnika. Skarżąca posiłkowo wskazała, że w sprawie występuje także istotne zagadnienie prawne dotyczące dopuszczalności zakwestionowania wszystkich czynności składających się na skutek krzywdzący, nawet jeśli pojedynczo żadna z tych czynności takiego efektu nie przyniosła, lecz go przygotowała i umożliwiła.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powołanie we wniosku przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. zobowiązuje skarżącego do sformułowania zagadnienia prawnego oraz przedstawienia pogłębionej argumentacji prawnej, wskazującej na rzeczywiste istnienie powołanej przesłanki, uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01 OSNC 2002, Nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ.). Zagadnienie prawne wymaga przytoczenia argumentów wskazujących na istniejące w nauce lub orzecznictwie rozbieżne oceny prawne, w związku z którymi zagadnienie zostało sformułowane. Zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi

odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Istotne zagadnienie prawne nie występuje, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecnictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 czerwca 2017 r. (sygn. IV CSK 470/16) wydanym już w sprawie niniejszej wyjaśnił, że stan pokrzywdzenia wierzyciela podlega ocenie na podstawie całokształtu okoliczności faktycznych istniejących w chwili zamknięcia rozprawy w sprawie, w której czynność została zaskarżona. W konsekwencji, ocenie tej podlegają wszystkie działania dłużnika, które spowodowały jego niewypłacalność. Niewypłacalność może stanowić wynik ciągu czynności podjętych ze świadomością, a nawet w celu pokrzywdzenia wierzyciela. Jeżeli zachodzi taki ciąg, a już z pewnością wówczas, kiedy dłużnikowi można przypisać działanie celowe, planowe umniejszenie swojego majątku i przeniesienie go na osobę trzecią, wierzycielowi przyznać należy prawo zakwestionowania wszystkich czynności składających się łącznie na skutek krzywdzący, nawet, jeśli pojedynczo takiego efektu wprost nie przynosiły, lecz go przygotowywały i umożliwiały. Ten pogląd został przy wyrokowaniu uwzględniony.

Brak też było podstawy do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ta przesłanka występuje tylko wówczas gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, i z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06). Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie

do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł zgodnie z art. 98, 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).